

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ
КАФЕДРА «ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»

Лабораторна робота № 8 з дисципліни
«Операційні системи»

Тема: «Програмування керування процесами в ОС Unix»

Виконав:

Студент групи AI-202

Боровець Владислав Григорович

Мета роботи: отримання навичок в управлінні процесами в ОС Unix на рівні мови програмування C.

Завдання 1 Перегляд інформації про процес

Створіть C-програму, яка виводить на екран таку інформацію:

- ідентифікатор групи процесів лідера сесії;
- ідентифікатор групи процесів, до якої належить процес;
- ідентифікатор процесу, що викликав цю функцію;
- ідентифікатор батьківського процесу;
- ідентифікатор користувача процесу, який викликав цю функцію;
- ідентифікатор групи користувача процесу, який викликав цю функцію.

Завершіть створення програми включенням функції `sleep(5)` для забезпечення засинання процесу на 5 секунд.

При створенні повідомлень використовуйте функцію `fprintf` з виведенням на потік помилок.

Після компіляції запусіть програму.

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>

int main (void){
    fprintf(stderr,"I am process! gpid=%d\n",getpgrp());
    fprintf(stderr,"sid=%d\n",getsid(0));
    fprintf(stderr,"pid=%d\n",getpid());
    fprintf(stderr,"ppid=%d\n",getppid());
    fprintf(stderr,"uid=%d\n",getuid());
    fprintf(stderr,"gid=%d\n",getgid());
    sleep(5);
    return 0;
}
```

```
I am process! gpid=27863
sid=25815
pid=27863
ppid=25815
uid=54343
gid=54349
```

Додатково запустіть програму в конвеєрі, наприклад:

`./info | ./info`

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>

int main (void){
    fprintf(stderr,"I am process! gpid=%d\n",getpgrp());
    fprintf(stderr,"sid=%d\n",getsid(0));
    fprintf(stderr,"pid=%d\n",getpid());
    fprintf(stderr,"ppid=%d\n",getppid());
    fprintf(stderr,"uid=%d\n",getuid());
    fprintf(stderr,"gid=%d\n",getgid());
    sleep(5);
    return 0;
}
```

```
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ ./info ; ./info
I am process! gpid=27927
sid=25815
pid=27927
ppid=25815
uid=54343
gid=54349
I am process! gpid=27928
sid=25815
pid=27928
ppid=25815
uid=54343
gid=54349
```

Порівняйте значення групи процесів.

Завдання 2 Стандартне створення процесу

Створіть C-програму, яка створює процес-нащадок, породжуючи процес та замінюючи образ процесу. У програмі процес-батько повинен видати повідомлення типу «Parent of Ivanov», а процес-нащадок повинен видати повідомлення типу «Child of Ivanov» через виклик команди `echo`, де замість слова `Ivanov` в повідомленні повинно бути ваше прізвище в транслітерації.

```

#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/types.h>

extern char** environ;

int main (void) {
char* echo_args[] = {"echo","Child of Borovets\n",NULL};
pid_t pid = fork();
if(pid != 0){
printf("Parent of Borovets! pid=%d, child pid=%d\n",getpid(),pid);
execve("/bin/echo",echo_args,environ);
fprintf(stderr,"Error!");
}
return 0;
}

```

```

[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ ./create
Parent of Borovets! pid=31550, child pid=31551
Child of Borovets

```

Завдання 3 Обмін сигналами між процесами

3.1 Створіть С-програму, в якій процес очікує отримання сигналу SIGUSR2 та виводить повідомлення типу «Process of Ivanov got signal» після отримання сигналу, де замість слова Ivanov в повідомленні повинно бути ваше прізвище в транслітерації. Запустіть створену С-програму.

```

#include <signal.h>
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>

static void sig_usr(int signo){
    if (signo == SIGUSR1 )
        fprintf(stderr,"Got signal %d",SIGUSR1);
}

int main (void){
printf("pid=%d\n",getpid());
if (signal(SIGUSR1,sig_usr) == SIG_ERR)
    fprintf(stderr,"Error!\n");
for( ; ; )
    pause();
return 0;
}

```

```
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ gcc get_signal.c -o get_signal
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ ./get_signal
pid=3362
```

3.2 Створіть С-програму, яка надсилає сигнал SIGUSR2 процесу, запущеному в попередньому пункту завдання. Запустіть створену С-програму та проаналізуйте повідомлення, які виводить перша програма.

Завершіть процес, запущеному в попередньому пункту завдання.

```
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ gcc send_signal.c -o send_signal
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ ./send_signal
OK!
```

```
#include <signal.h>
#include <stdio.h>

pid_t pid = 3362;

int main(void) {
    if (!kill(pid, SIGUSR1))
        printf("OK!\n");
    else
        fprintf(stderr, "Error!\n");
    return 0;
}
```

Завдання 4 Створення процесу-сироти

Створіть С-програму, в якій процес-батько несподівано завершується раніше процесу-нащадку. Процес-батько повинен очікувати завершення $n+1$ секунд. Процес-нащадок повинен в циклі $(2*n+1)$ раз із затримкою в 1 секунду виводити повідомлення, наприклад, «Parent of Ivanov», за шаблоном як в попередньому завданні, і додатково виводити PPID процесу-батька. Значення n – номер команди студента + номер студента в команді.

Перевірте роботу програми, вивчіть вміст таблиці процесів і зробіть відповідні висновки.

```

#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/types.h>

int main (void) {
    int i;
    pid_t pid = fork();
    if(pid != 0){
        fprintf(stderr,"I am parent! pid=%d, child pid=%d\n",getpid(),pid);
        sleep(3);
        _exit(0);
    }
    else{
        for(i=0;i<5;i++){
            fprintf(stderr,"I am child with pid=%d. My parent pid = %d\n",getpid(),getppid());
            sleep(5);
        }
    }
}

```

[Read 21 lines]

```

[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ ./sirota
I am parent! pid=6045, child pid=6046
I am child with pid=6046. My parent pid = 6045
[borovets_vladislav@vpsj3IeQ ~]$ I am child with pid=6046. My parent pid = 1
I am child with pid=6046. My parent pid = 1
I am child with pid=6046. My parent pid = 1
I am child with pid=6046. My parent pid = 1

```

Висновок: отримали навички управління процесами в ОС Unix на рівні мови програмування C.